

19 אוגוסט 2011

מורשת

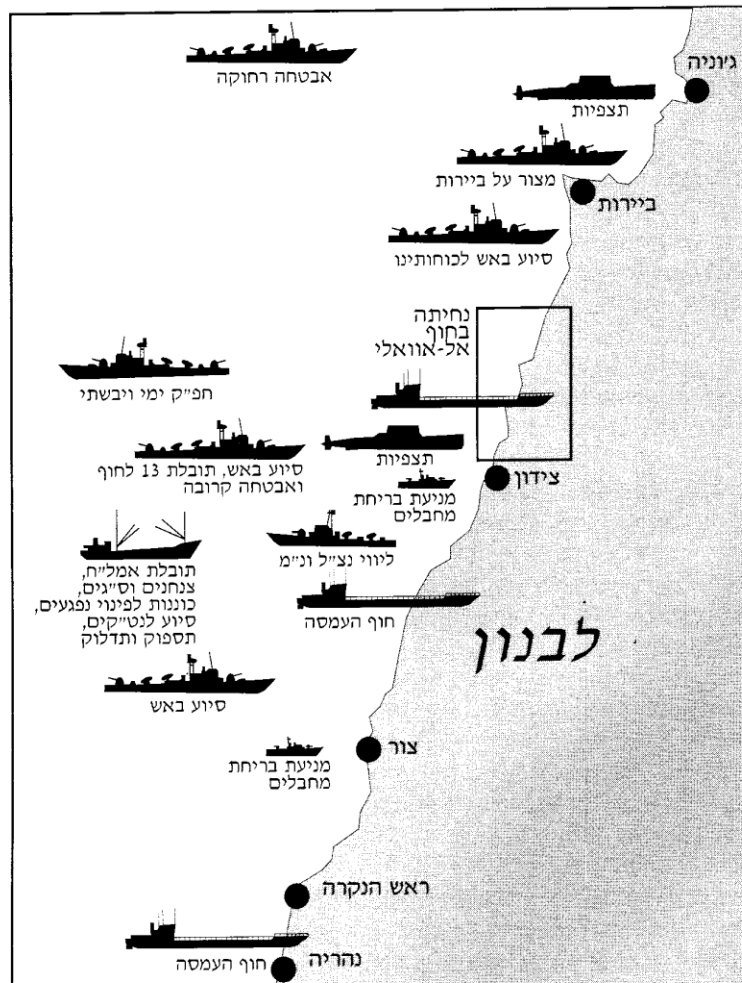
מ: הזימשלג5

==הזירה הימית במלחמת שלום הגליל==

תמצית

חיל הים סייע לכוחות היבשה לאיגוף בסיסי המחבלים ע"י הנחתת כוחות בחוף לבנון. את הנחיתות ביצעו הנחתות של החייל שאובטחו ע"י צוללות, דבורים וספינות טילים. פעילות חיל הים הייתה מוצלחת. תמיד הנחתות היו מוכנות לקבל את הטנקים ואף הנחיתו אותם תחת אש. הסיוע באש מהים היה מהיר ומדויק יחסית וללא נפגעים לכוחותינו. לכוחות חיל הים שפעלו במשך תקופה ארוכה לא היו נפגעים. (המרשם באדיבות מייק אלדר)

פעילות חיל-הים במבצע של"ג

כללי

לבנון שימשה שנים רבות אחת המדינות המשגשגות במזרח התיכון. ניהלה כלכלה ליברלית ומשכה תיירים מרחבי המזה"ת והעולם. הקפידו לשמור על ניטרליות בין מדינות העולם הערבי ושיווי משקל בין העדות השונות בה.

הארגונים הפלסטינאים החלו להתבסס בלבנון לאחר מלחמת ששת הימים ובעיקר אחרי שגורשו מירדן בספטמבר השחור 1970. בשנת 1975 החלה מלחמת אזרחים בלבנון בה מצאו את מותם אלפי אזרחים ורבות נותרו ללא בית. אש"פ היה המרויח העיקרי מהמלחמה והקים בלבנון מדינה בתוך מדינה.

במטרה מוצהרת להשמדת ישראל הקימו הפלסטינאים מפקדות, מחנות אימונים ובסיסי יציאה לפעילות עוינת נגד מדינת ישראל בתחום היבשתי הימי ובח"ל. פעילותם החלה לקבל אופי של צבא מסודר רכשו כלי נשק כבדים שכללו טנקים, נגמ"שים, משגרי קטיושה רב קניים תותחים עד קוטר 130 מ"מ ותותחי נ"מ. זאת בנוסף לאמצעי חבלה ונק"ל רבים. במערך לוגיסטי רב ממדים צברו במתקנים תת קרקעיים כמויות אדירות של ציוד. ביולי 1981 ביקשו הפסקת אש אך המשיכו בפיגועים בארץ ונגד מטרות ישראליות ויהודיות בחו"ל.

חיל הים - לאחר שבלחימה בים במלחמת יום הכיפורים השיגו ספינות חיל הים בכל הקרבות נצחונות מכריעים על ציי סוריה ומצרים והושגה שליטה ימית מלאה בזירת הים התיכון. מצב זה נשאר בתודעת הצי הסורי אשר בחר לא להתערב בזירה הימית. לישראל הייתה שליטה מלאה בגזרת חוף לבנון שאיפשרה לתכנן העברת כוחות לנחיתה בביטחון יחסי.

ספינות הנחיתה

1 נט"ק 90 מטר בת שבע כשאחד מארבעת המנועים מושבת.

2 נט"קים 60 מטר מהם אכזיב ואשדוד. (נחתת 60 נוספת "אשקלון" בהמתנה לשיפוץ במספנות ישראל. שנעשה לאחר המלחמה).

3 נט"קים 36 מטר אינם ראויים לשימוש ומושבתים בממשה באילת.

אניות האם: המעוז, אנית גלנוע אח"י בת גלים והאנית האימונים נגה.

שתי אוניות גלנוע אזרחיות גויסו במהלך המבצע.

כוח השטח שעמד לרשות חיל הים בים התיכון עם פרוץ המלחמה כלל: 12 ספינות טילים מדגם "סער 4". שש ספינות טילים מדגם "סער 3". שש ספינות טילים מדגם "סער 2". וכן 30 דבורים.

בידי החייל היו 2 מטוסי סיור יעודיים לים. לאורך חופי ישראל היו תחנות מכ"ם חופיות אך לא היו סוללות טילים ותותחים בחוף. הסיוע האווירי היה באחריות חיל האוויר הישראלי

== מדינות ערב ==

הצי הסורי הכוח הימי הסורי ביוני 1982, התמקד בעיקר בהגנת החוף אך היה לו כושר התקפי. הצי החזיר לעצמו את כושר הלחימה ברכישת כלי שייט מברית המועצות.

הסד"כ הסורי כלל: שתי מקשות מתוצרת ברית המועצות, 14 ספינות טילים, שלוש ספינות למלחמה בצוללות, ועוד מספר ספינות קטנות. בסיסי הצי הסורי היו מינת אל-ביידה בצפון, בסיס התחזוקה והמפקדה של הצי הסורי; בסיס בלטיקה, שהיה הנמל העיקרי של הצי ובו רוכזו ספינות הטילים והמקשות; טרטוס, שהיה הבסיס הקדמי של הצי הסורי, בנוסף לכלי השיט היו לסורים גם סוללות של תותחים 130 מ"מ מבוקרי מכ"ם שכיסו קטעים בגזרת החוף. בצי הסורי ב 1982 היו מסוקים שבנו תמונת שטח וכן היו מספר סוללות טילי חוף ים.

הצי הלבנוני צי זה כלל מספר ספינות משמר שנשארו בנמל בירות ולא הגיעו לידי מגע עם כוחותינו.

הצי המצרי - הסכם השלום עם מצרים איפשר לישראל להעביר כלי שייט בתעלת סואץ. הצי המצרי שהתחדש בכלים מזרחיים ומערביים לא לקח חלק בעימות ולא היווה איום.

== ההיערכות למערכה ==

תגובות ישראל לפגיעות בשטחה בעיקר הפעלת חיל האויר כנגד המחבלים תוך כדי שמירה על הבטחון שוטף. לא מנעו את המשך הפגיעות באנשינו בעיקר באיזור הצפון. כוחות צה"ל התכוננו במשך זמן ארוך לפרק את האיום שנוצר בגבול הצפון. תכנית אורנים שאושרה שוב בדצמבר 1981 כללה השתלטות על דרום לבנון.

בתחילת יוני 82 נראה כי הצבא ערוך ללחימה וכי המחבלים הגדישו את הסאה. בתקיפה ב3 יוני בלונדון על השגריר שלמה ארגוב שנפצע אנושות (ולא החלים מפצעיו).

הפצצות חיל האויר מספר רב של מטרות והמחבלים אנו בנשק תלול מסלול אל ישובי הגליל. החלטת סופית בממשלה התקבלה ב5 לחודש תוך כדי הפגזת המחבלים. שם המבצע הוגדר ע"י מנחם בגין "מערכת שלום הגליל".

מטרות המערכה הוגדרו ע"י הממשלה לצה"ל היו:

- א. הסרת האיום החבלי מעל ישובי הצפון- ע"י הרחקת המחבלים לטווח ביטחון שימנע מהם פעילות כולל הפגזות.
- ב. חיסול התשתית הצבאית של ארגוני המחבלים בדרום לבנון עד 40 ק"מ מגבול ישראל.
- ג. סיוע בהשגת יציבות בלבנון, בתקווה להקמת ממשלה יציבה תוך חתירה להשגת הסדר עם לבנון, שימנע פיגועים בעתיד.

תכנית הצהלית כללה כניסה בשלושה מאמצים הציר הבקעה עד אגם קרעון, בציר המרכזי ובציר החוף עד מעבר לצידון. חיל הים נדרש לסייע למאמץ בהנחתת כוחות בציר החוף.

משימות חיל הים - מתכנית צה"ל נגזרו המשימות לחיל הים :

- א. השגת חופש פעולה ימי.
- ב. סיוע לכוחות היבשה באמצעות הנחתת רכב קרבי משורין וחי"ר וירי מהים על מטרות בחוף.
- ג. חסימת דרכי נסיגת המחבלים דרך הים.

מטלות ליחידות - מתוך המשימות לחיל הים נגזרו המטלות ליחידות החייל תוך התמקדות בהתמחות של כל יחידה:

- א. על הנחתות הוטל להעביר ולהנחית כוחות שריון ורגלים בחוף לבנון.
- ב. על כוחות ש13 הוטל לתפוש את חוף הנחיתה ולאבטח אותו מקרוב ובמארבים בציר החוף.
- ג. על הסטי"לים הוטל להבטיח חופש פעולה ימי, לאבטח את הכוח הנוחת לסייע באש לכוח היבשתי.
- ד. על הצוללות הוטל לסייע באיתור מחבלים בגזרת חוף לבנון ובהבטחת חופש הפעולה הימי.
- ה. על הדבורים בנוסף לסיורי הבט"ש הוטל לאבטח מקרוב את הנחתות למנוע בריחת מחבלים דרך הים.
- ו. על אניות האם הוטל לאפשר לסטי"לים שהיה ארוכה מבלי להיזדקק לשירותי הנמל.

מפקדים

שר הבטחון היה אריק שרון. **הרמטכ"ל** היה רפאל איתן. **אלוף פיקוד צפון** היה אמיר דרורי **ומפקד ח"י** היה זאב אלמוג.

מפקד הכוח הנוחת היה תא"ל עמוס ירון. מג"ד סא"ל רלי לנסברג וסא"ל דורון אלמוג מפקד היחידות החטיבתיות. סא"ל אריק הסמח"ט מפקד כוח ראש החוף.

מפקד בסיס אשדוד אברהם אשור מונה כמפקד מבצע הנחיתה, מפקד מפקד פלגת הנחתות היה סא"ל מייק אלדר. מפקד הבת שבע היה סרן דני כרמלי מפקד הנט"ק אכזיב אודי יושע, מפקד הנט"ק אשדוד רפי בנימין. מפקד הבת גלים היה אילן בוכריס. ומפקד המעוז היה זאב ינובסקי. ס.מ. בסיס אשדוד היה יעקב אפיק שפיקד על חופי העמסה. למבצע גויסה גוררת אזרחית ומפקדה היה ר"ח מיכה זנד.

מפקד ש13 היה עוזי לבנת, מפקד כוח תפישת החוף הנחיתה היה דידי יערי לימים מח"י. מפקד המארב הצפוני היה דודו קיש ומפקד המארב הדרומי היה אורי טאיץ.

מפקד בסיס חיפה היה אברהם בן שושן. מש"ט ספינות הטילים היה אל"מ **[[אריה רוניה]]**. מפקד כוח ספינות טילים היה אל"מ דוד הרפזי, מפל"ג רוני איכר ומפל"ג ספינות הנצ"ל יעקב צוק. הדבורים בסיוע צמוד חולקו לשתי כוחות והיו בפיקוד חיים להב ואבי שחף.

מפקד שייטת הצוללות היה שאול חורב. מפקד ה"רהב" חיים כפיר ומפקד ה"גל" גיורא סער.

מפקד זירת ים סוף היה אל"מ משה אורון. מפקד הנחתות 36 מטר רס"ן מרדכי דקל (טנקלביץ).

מטה החייל - רמכ"א היה חיים שקד, רמצי"ד היה חנוך בן אליהו, רמד"ן היה מיכה רם ורמ"ם היה אלי רהב.

צוות הפקת לקחי מלחמה – תא"ל גדעון רז. **ונציג ח"י בפיקוד צפון** היה זאב יחזקאל. קצין הקישור למח"ט גולני שהתקדמה בציר המערבי היה מוטי מיכאלי.

הפעילות במלחמת שלום הגליל

החייל לקח חלק פעיל וסייע למאמץ היבשתי בגזרת החוף. הנחית כוחות צנחנים ושריון באיגוף האסטרטגי. תותחי ספינות הסער הנחיתו אש על מוצבי מחבלים בהיענות מהירה ובמדויק בלי לסכן את הכוחות בחוף. צוללות תצפתו על הנמלים וכוחות קומנדו פשטו מהים.

בידוד חוף הנחיתה - כדי לאפשר כל זאת בודדו ספינות הסער את המתרחש בגזרת לבנון מהתערבות סורית ולא היתה לחימה ימית.

מארכים של 30 לוחמים מש13 הוצבו מדרום ומצפון על כביש צידון ביירות. כדי למנוע התקרבות של כוחות מחבלים לשטח הנחיתה. ההתקרבות ליעד נעשתה בסירות גומי שהורדו מסטי"לים תפישת ראש החוף נעשתה בשחייה ע"י 50 לוחמי השייטת בפיקודו של דידי יערי ובמהלכה נהרגו 4 מחבלים. אחריהם הגיעו הונחתו בסירות גומי שהורדו מהבת גלים 150 צנחנים בפיקודו של אריק הסמח"ט שתפשו את השטח.

הנחתה והובלת כוחות – מספר דקות לפני חצות ליל ב6/6 נחתה הבת שבע בחוף האוולי שמצפון לצידון. וכאשר פינתה את המקום 20 דקות מאוחר יותר נחתו שתי נחתות ה60 מטר. טנק אחד שלא הניע עיכב את הגמר הפריקה עד שהתגברו על כך.

בסבב הראשון הונחתו: 9 טנקי "מגח", 28 נגמ"שים, 3 תותחים מתנייעים 175 ו155 מ"מ, מוביל תחמושת "אלפא" 2 דחפורים D7, 750 צנחנים.

סבב שני תוכנן לליל ה7/8 יוני אך מפקד הכוח שנחת דרש להקדים ככל האפשר. עדיין לא שותקו מקורות הירי ונמשכה הטרדה ארטילרית באיזור ראש החוף. מפקד החייל העביר את ההחלטה הסופית למפקד כוח הנחיתה אל"מ אשור. הנחיתה קוימה ב7/6 בשעה 1430 שתי ה60 מטר ובשעה 16 נחתה הבת שבע. בסבב הזה הונחתו: 2 טנקי "מגח", 25 נגמ"שים ושני תותחים מתנייעים. הנחתות לא נפגעו אך הנפילות היו קרובות. סבב נוסף שלישי בוצע בליל ה

איגוף קצר – בהמשך נדרש העברת כוחות מחוף מעגן זרחני מדרום צידון לחוף שפך האוולי באיגוף העיר צידון. חוף מתאים להעמסה נמצא מעט צפונה מהנקודה הראשונית שלא היתה טובה. נחתות נכנסו שם באור יום להעמסת כוחות אותם הנחיתו אחר כך באוולי. הגישה הייתה קשה לביצוע והעמסה נעשתה באיטיות. באחת היציאות הנחתת "אשדוד" שברה מדחף. מפקדה הוריד חזרה את הכלים שהועמסו ויצא לחיפה להספנה.

"בת שבע" - לקראת נחיתה באווליי

צנחנים על סיפון נט"ק 60 מ' בדרך לאווליי

"בת שבע" - גמר פריקת סיפון עליון

פריקת כוחות בחוף אווליי בלבנון

(התמונות באדיבות מייק אלדר)

העברת אמצעי לחימה מיועדים לכוחות הנוצרים. טנקים ונגמ"שים הובאו באנית גלנוע
לנמל בירות ובנחתות לחוף ג'וניה.

פגיעה באויב בחוף - ספינות הטילים הפגיזו מטרות בציר החוף הלבנוני במתוכנן ועל סמך
קריאה מיידיית. במשך עשרת ימי הלחימה פתחו באש 130 פעם. סה"כ נורו 3500 פגזים
מתותחי 76 מ"מ. הפגיעות היו טובות הירי בצרורות הצליח להפתיע מחבלים לפני שיתפסו
מחסה. הושמדו עשרות עמדות ומתקנים של המחבלים. כתוצאה מהקפדה על גזרות האש
לא קרתה אף פגיעה בכוחותינו. (דבר שקשה היה לעשות בגזרות האחרות. באיזור ביירות
נורו גם מספר טילי גבריאל שהותאמו לשיטת ים\חוף וקיבלו את הכינוי "הילטון" אל מטרות
שהוגדרו כבסיסי מחבלים בלא תוצאות.

ספינות הטילים נענו באש מהחוף שלא היתה יעילה. מאוחר יותר התברר כי תותח 130 מ"מ
יורה מאיזור שדה התעופה ומסוקי תקיפה כוונו אליו והשמידו אותו.

מצור על נמלי לבנון - סגירת נמלי לבנון עד בירות כולל לתנועת נוסעים ואספקה. פעילות
כל שייט ופינוי תושבי חוף נעשתה רק בהסכמת ישראל. נמנעה תנועת מחבלים מהחוף

אוניות נבדקו והוחזרו לנמל. אניה אחת "אדי" עם 150 איש ואמצעי לחימה הופנתה לבדיקה יסודית יותר בנמל חיפה.

בידוד הזירה מהתערבות סורית - נראה שהלקח מקרבות 73 עדיין טרי אצל הסורים. בהצבת נוכחות כוח סטי"לים ישראלים בטווח התערבות מיידית. מנע ח"י את הצי הסורי - שחידש את כוחו מאז מלחמת יום הכיפורים בספינות טילים רבות - מלהפריע לנחיתות. עוד לפני מעורבות חיל האוויר וגם אחרי שכוחות קרקעיים ומטוסים סוריים נלחמו בבקעת הלבנון לא הוכנס כוח ימי סורי למערכה. במשימה זו הופעלו כל ספינות הטילים בפיקוד המש"ט. אולי הם החליטו לא להתערב כיוון שחיל האוויר הפיל להם 47 מטוסים ביום אחד.

הצוללות – מתחילת המערכה הופעלו שתי צוללות "גל" ו"רהב" במשך זמן ארוך והביאו תועלת רבה. בעיקרון הצוללת בנויה לפעולה בהסתר וללא קשר ליחידות אחרות. הפעם היה קשר ישיר עם ספינות הטילים וגורמים אחרים והמידע שהביאו היה יחודי ושימש לפגיעה בזמן אמת. פעילות הצוללות הרשימה את הרמטכ"ל ואף אמר שיש להגדיל את כח הצוללות של החייל.

שייטת 13 – בהמשך לתפישת ראש החוף ומארבים בליל הנחיתה הפעלו כוחות שייטת 13 במשך כל הלחימה. בפשיטות ומארבים על החוף. בעיקר מצפון לחוף הנחיתה ובירות.

כמו כן הועמדו בכוננות למבצעים שונים ולקראת פתיחת לחימה עם הצי הסורי. חלרק גדול מהשייטת נמצא בים. המשימות המשתנות חייבו לימוד וארגון הכוחות והרבה עבודה ארגונית על ציוד השייטת. בעת הכניסה לביירות תוכננה פשיטה באור יום הכוללת חבירה לנוצרים. הפשיטה בוטלה כאשר התברר כי האיזור המיועד להחפה מוחזק ע"י מיליצית "אמל" השיעית.

הגנת נצ"לונ"מ – מהערכה של אפשרות פעילות של צוללת לובית לטובת המחבלים לוו הנחתות ע"י ספינות הנצ"ל בפיקוד יעקב צוק. החל מ9 ליוני העדיפות עוברת להגנת נ"מ.

הגנת האגף הימי – של כוחות הקרקע בחוף לבנון. בוצע באמצעות סיורי סטי"לים ודבורים. גבול מרחב השליטה של ב"ח הורחב צפונה עד מקביל לקו שליטת כוחותינו ביבשה. הוצבו תחנות מכ"מ ניידות במספר נקודות בחוף לבנון. בקשה של מח"ט גולני להצבת תחנות מכ"מ על החוף בגזרת ש.ת. חלדה לא אושרה ע"י מח"י.

זירת ים סוף

ספינת טילים - אח"י חרב מדגם סער3 נמצאה בשלב האחרון של השיפוץ במספנת אילת. בעת ההכנות למבצע העדיפות היתה על הספינות בצפון. הספינה תוכננה לעבור בתעלה ב24 ביוני ולהצטרף לש3 בחיפה. שיפוץ אח"י סופה שתוכנן להתחיל עם גמר שיפוץ החרב נדחה עד לאחר המלחמה.

נטקים 36 - באילת נמצאו נט"קים 36 מטר מושבתים על החוף. הערכת ח"י היתה שמצבם לא איפשר נשיאת רק"ם. בתחילת חודש יוני דרש הרמטכ"ל את העברתם לים התיכון. אך כשהוברר כי לא יוכלו להגיע במועד בוטלה ההוראה. למרות שהערכת מטה ח"י לגבי היכולת המבצעית של הנטקים 36 לא שונתה, חודשה ההוראה להעברה בהחלטת מח"י.

כל ההכנות נעשו ע"י גורמי הזירה מבלי להעמיס על מצ"ד ופולגת הנחתות. מפקד הזוג היה רס"ן מרדכי דקל קצין בעל נסיון והצוות כולו הורכב מחברה טובים עם מוטיבציה גבוהה. מפקד הזירה אל"מ משה אורון התמנה כמפקד בכיר. נבחרו שתי נחתות הטובות יותר והורדו למים. המצרים משכו את הזמן עד שנתנו את האישור למעבר בתעלה. הספינות ויצאו לדרך ב17 ליוני. במפרץ סואץ הים היה סוער, בנט"ק הפיקוד נשבר התורן והמכ"ם לא פעל. המנועים והגנראטורים נכבו. כדי לא להיסחף למתקני הנפט הטילה הספינה עוגן, עד שהניעו מחדש את המנועים. כננת העוגן הכזיבה התורן והצוות הרים את העוגן בידיים.

במעבר בתעלה הורגשה קרירות של המצרים וקורקטיות בניגוד למעבר הקודם שהיה מייד לאחר הסכמי השלום. אז הצדיעו צוותי הנחתת במדים לבנים לנשיא סאדאת. הנט"קים הגיעו לבסיס אשדוד ב21.6 מצבם הטכני היה גרוע ביותר והן הועברו לפירוק. מפל"ג הנחתות חילק את הצוותים בין הנחתות האחרות.

מטה חיל הים

המטה עבד באופן רצוף מיום 4 ליוני שבו התקיים קדם מח"י. גשר מצפ"י החל להיות מאויש בנוסף לגשר ישי.

מח"י דילג בין פיקוד צפון והמטה וכאשר הגיע למטה קיים הערכות מצב והוציא סיכומים. רמי"ם קיים פעמיים ביום עדכון בחמ"ל מבצעים. העדכונים כללו: - דיווח התקדמות כוחותינו מנציגי אג"מ מבצעים, עדכון מודיעין, סקירת פעילות של נציג חיל האויר, סקירת כח אדם ע"י ע' רמכ"א. השלמות ומעקב אחרי הוראות מח"י ויצאו סיכומי עידכון לגופי המטה והיחידות. יחידות בים קיבלו מידע והוראות הנוגעות אליהם. מצ"ד ומכ"א קיימו מוקדים מאוישים באופן רצוף. מש"ט הצוללות היה רוב הזמן במטה וההוראות לצוללות תואמו איתו.

הדרישות מחיל הים הועברו בע"פ מאג"מ מבצעים. כנראה לפי הנחית הרמטכ"ל. בחיל הים נעשה הכל בכתב בצורה של סיכומי מח"י ועדכוני רמי"ם. אנשי מחלקת מבצעים של ח"י זכו לשבחים על שיתוף הפעולה עם אג"מ מבצעים. ביום השלישי למלחמה הוקם צוות הל"מ בראשותו של תא"ל גדעון רז. הדו"ח שהוכן נמסר למפקד חיל הים.

== סיכום ==

חיל הים הצליח במלחמת שלג. בפעולת האיגוף הימי נחסכו אבידות מכוחות היבשה וח"י לא ספג אבידות בעצמו. צרכי הצבא מחיל הים מולאו מהר במדויק וללא נפגעים.

את הערכתו לחיל הים ביטא שר הביטחון אריק שרון בפקודת היום, שפירסם יום 14 יוני 1982 ובה נאמר בין היתר כי: "חיל הים הפליא לעשות בשליטה מלאה על נתיבי הים, בהנחתת כוחותינו ובכך תרם את חלקו לשיתוף הפעולה המופתי, הבין זרועי והבין חילי." "בפעולת חיל הים היתה דוגמא מובהקת של גישה עקיפה".

בצה"ל ח"י זכה לשבחים על היכולות המקצועיות, המבצעיות והשת"פ שהפגין עם יתר זרועות צה"ל.

==קישורים==

- [מורשת חיל הים](#)
- [אתר בוגרי קציני ים](#)

מקורות :- בעריכת החומר ועדכונו השתתפו מפקדים ותיקים רבים מהחייל והתודה מסורה להם. כמובן שעל כל הטעויות ההגזמות וההחסרות עלי האחריות. **א. כ.**

JANE'S FIGHTING SHIPS The Standard Reference of the World Navies 1982 edition.

- סא"ל מיל אברהם זוהר ורס"ל מיל משה אימבר " חיל הים במלחמת שלום הגליל" יוני 1982.
- מייק אלדר "שייטת 13 סיפורו של הקומנדו הימי", ספרית מעריב, 1993.
- מייק אלדר, "שייטת 11 הקרב על הצל"ש" ספרית מעריב, 1996

==ריכוז פעילות ח"י בשל"ג==

משתתפים	תאור הביצוע	תאריך	מהות הארוע
צוללת רהב וסטיל עצמאות.	צוללת מזהה ומכוונת סער 4 לפגיעה בתותח מחבלים היורה על נהריה.	3/6	השתקת תותח באיזור הליטני
מטוסי חיל האויר	תקיפת מאגר תחמושת ומחנה אימונים בבירות ו11 מטרות בדרום ומערב לבנון.	4/6 החל מ13.15	תקיפות אויר
זוג ספינות סער ודבורים	סיורים מול חוף לבנון והפגזת מקומות מהן נורו קטיושות	4/6 אחה"צ	הפגזת מקורות אש
4 סטילים וצוללת רהב	ספינות הסער יורות בתותחי 76 מ"מ על מטרות מצפון לצור, במעגן צידון, ובאיזור דאמור.	6/6 אחה"צ	הפגזות חוף
בת שבע ראשונה ואחריה הנט"קים אכזיב ואשדוד.	הונחתו בחוף האוולי : 9 טנקי "מגח", 28 נגמ"שים, 3 תותחים מתנייעים 175 ו155 מ"מ, מוביל תחמושת "אלפא" 2 דחפורים D7, 750 צנחנים.	חצות 6/6/82	נחיתה ראשונה
צוללת ו4 ספינות סער. כוח 13	כוח ספינות סער ו13 בים בכוננות לתקיפה באיזור טרטוס	6/6 עד 14/6	מניעת התערבות סורית
שני כוחות של 30 איש כ"א.	מארבים של קומנדו ימי על כביש צידון- בירות, לבידוד איזור ההחפה.	6 יוני	אבטחה יבשתית
שתי הנחתות של 60 מ ראשונות ומאוחר יותר הבת שבע.	הנחתת תגבורת מחוף נהריה לחוף האוולי באור יום תחת הפגזה. הונחתו 2 טנקי "מגח", 25 נגמ"שים ושני	7 יוני 14.30	סבב נחיתה שני

	תותחים מתנייעים.		
שלושת הנחתות	העברת משאיות תחמושת ורכב קשר מחוף נהריה לאוולי	8 יוני	סבב נחיתה שלישי
שלושת הנחתות	העברה של 66 נגמ"שים ו400 צנחנים מחוף "מעגן" בזהרני לחוף האוולי.	8-9 יוני	איגוף צידון
חיל האויר	השמדת מערך טילי נ"מ סורי וכיבוש מרחב קרעון. הושג חופש פעולה אוירי	9 יוני	שלב ב במערכה
ספינות סער ודבורים	סגר ימי על נמל בירות	9 יוני עד ספטמבר	מצור בירות
סטי"לים רשף, חנית ויפו	האניה אדי עם 150 נוסעים ביניהם מחבלים נעצרת ומובאית לנמל חיפה לבדיקה	12/6	מעצר אניה חשודה
אח"י בת גלים	הנחתת 16 נגמ"שים ו 10 טנקי טירן. בסיוע טנק גישור טירן.	14 יוני 22.15	סיוע לנוצרים
נט"ק אשדוד	הנחתת 6 נגמ"שים בנמל ג'וניה	15 יוני 01.30	המשך סיוע
הנט"קים בת שבע ואכזיב	הונחתו באוולי 24 משאיות תחמושת וקומנדקר	16 יוני	תחמושת
נט"ק אשדוד	פריקה בג'וניה של 4 משאיות תחמושת	19 יוני	סיוע לנוצרים
55פ, 53פ, 51פ בפיקוד המז"ר.	העברת שלושה נט"קים 36 מטר מאילת לאשדוד דרך תעלת סואץ.	17-21 יוני	תגבור נחתות
כח 13 בזהרונים	נהרגו 4 מחבלים בוצע ירי רקטות על ריכוזי מחבלים	24 יוני	פשיטה על מערב ביירות
אח"י חרב	אח"י חרב עוברת בתעלת סואץ לאחר גמר השיפוץ באילת.	21-24 יוני	גמר שיפוץ
כח 13 בזהרונים	הרג מחבלים ומספר כלי רכב	27-29 יולי	פשיטה על מערב ביירות
שלושת הנחתות, האניה בת גלים ואנית גלנוע מגויסת	א העברת חטיבת שריון לג'וניה ב העברת אגד ארטילרי לנמל ביירות ג כוח מחטיבת שריון לנמל ג'וניה	7-8 אוגוסט	איגוף בירות
שלושת הנחתות	פינוי שתי חטיבות שריון ואגד ארטילרי כ600 טנקים תותחים וכלי רכב מנמל בירות לחוף נהריה	22/8-8/9	החזרת כוחות